

УДК 631.3.076**JEL Classification O 032****Лаврук В.В.**

*к.е.н., доцент, кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Подільський державний аграрно-технічний університет
Кам'янець-Подільський, Україна
E-mail: lavruklv@gmail.com*

ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ПЕРЕОСНАЩЕННЯ ТВАРИННИЦТВА

Анотація

У статті розглядається проблема необхідності проведення економічної модернізації і техніко-технологічного переоснащення тваринництва, яке сприяє ефективному його розвитку і виробництву тваринницької продукції, що необхідна для задоволення потреб населення у високопоживних продуктах харчування та забезпечення продовольчої безпеки країни. Такі питання мають вагомим значення, а тому потребують комплексного дослідження на основі застосування методів економіко-статистичного аналізу і вибіркового соціологічного обстеження, які дозволили виявити, систематизувати і обґрунтувати найбільш важливі чинники, які безпосередньо впливають на підвищення обсягів виробництва і якості основних видів продукції тваринництва.

Метою дослідження є процес техніко-технологічної модернізації тваринництва у контексті підвищення його конкурентоспроможності та ефективності виробництва тваринницької продукції. Встановлено, що техніко-технологічне переоснащення тваринництва передбачає впровадження сучасних машин, механізмів і обладнання вітчизняних та закордонних зразків, новітніх технологій виробництва продукції і організаційно-управлінських методів, які сприяють підвищенню ефективності виробничо-господарської діяльності тваринницьких підприємств. Доведено, що у перспективі ефективна модернізація тваринництва повинна стати необхідною передумовою його інноваційного розвитку. Визначено основні напрями і способи покращення техніко-технологічного переоснащення тваринництва та ефективного розвитку тваринницьких підприємств.

***Ключові слова:** тваринництво, виробнича діяльність, продукція, техніко-технологічне переоснащення, фермські машини, виробництво, якість, ефективність.*

Вступ. Розвиток трансформаційних процесів у тваринництві в даний час не супроводжується їх механічною ліквідацією, а полягає у перетворенні галузей (систем) і існуючих тут економічних взаємовідносин у нові за змістом і з орієнтацією на ринок. У таких складних умовах значна роль відводиться ринковій трансформації (визначається регіональними факторами і передумовами розвитку ринкових відносин), яка спрямована на економічну модернізацію, структурну перебудову і переоснащення виробництва, забезпечення високого рівня конкурентоспроможності продукції, особливо тваринницької, на зовнішніх ринках та задоволення продовольчих потреб усіх верств населення.

У сучасних умовах стабілізації ринкових взаємовідносин підприємств і різних суб'єктів господарювання основним напрямом техніко-технологічної модернізації, як закономірності процесу ринкової трансформації, є створення конкурентоспроможного виробництва тваринницької продукції. Воно передбачає активізацію інноваційних виробничих процесів і розробку адекватної їм методологічної (комплекс теоретичних, методичних і практичних питань) і нормативно-правової бази, пов'язаної зі специфікою розвитку тваринництва.

Окрім цього, техніко-технологічне переоснащення тваринництва є комплексним процесом (динамічний, багатокомпонентний, цілеспрямований) змін, що включає організаційно-управлінську, техніко-технологічну, інституційну та інші складові, які формують платформу для досягнення найкращих результатів у його розвитку, але потребують проведення більш поглиблених досліджень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема поширення нових технологій і переоснащення виробництва розглядалася у працях закордонних класиків: А. Абдель-Малека, З. Баумана, М. Вебера, С. Гантінгтона, Е. Дюркгейма, О. Конта, К. Маркса, Г. Спенсера, Ф. Тьонніса, Й. Шумпетера.

Науково-теоретичні і практичні питання систематизації і методології окремих аспектів і здобутків теорії модернізації, інноваційної модернізації, параметрів оновлення і переоснащення виробництва, функціонування тваринництва, підвищення його конкурентоспроможності і ефективності вивчаються такими видатними світовими і вітчизняними дослідниками, як О.П. Азізов, В.Г. Андрійчук, І.Ф. Баланюк, О.В. Березін, В.М. Гець, В.В. Іванишин, Ю.О. Лупенко, М.Й. Малік, Л.О. Мармуль, М.В. Місюк, В.Я. Месель-Веселяк, Б.Й. Пасхавер, П.Т. Саблук, В.К. Савчук, І.В. Свиноус, І.Н. Топіха, О.В. Шубравська та іншими провідними фахівцями з аграрної економіки.

Однак, досліджувана вітчизняними і закордонними вченими проблема потребує подальших ґрунтовних досліджень, направлених на пошук інноваційних шляхів відродження і ефективних стратегій розвитку галузі тваринництва за рахунок її техніко-технологічного переоснащення і модернізації виробничих процесів

Метою дослідження є оцінка сучасного стану, обґрунтування концептуальних засад і розробка пропозицій щодо проведення техніко-технологічного переоснащення тваринництва та підвищення ефективності виробництва тваринницької продукції.

Методологія дослідження. Теоретичною і методологічною основою дослідження є наукові розробки провідних вітчизняних вчених з питань розвитку тваринництва, підвищення його переоснащення, здійснення модернізаційних процесів та визначення їхнього впливу на обсяги виробництва продукції і результати господарювання у тваринництві. Для проведення більш поглибленого дослідження використовувалися такі методи: економіко-функціональний (виявлення і аналіз змін), абстрактно-логічний (теоретичне узагальнення результатів аналітичних розрахунків і формування висновків), графічний (унаочнення тенденцій у динамічних показниках функціонування тваринництва) та вибіркового соціологічного дослідження.

Результати. За результатами дослідження позитивні трансформаційні процеси є важливим елементом соціально-економічного розвитку кожного регіону, підвищення конкурентоспроможності його підприємств, зміцнення продовольчої безпеки держави. Однак розвиток тваринництва практично в усіх підприємствах різних форм господарювання відбувається в умовах низької економічної ефективності виробництва і його адаптації до умов ринку. У таких випадках господарствам кожного окремо взятого регіону залишається спільно і розумно підійти до реалізації своїх функціональних інтересів стосовно успішного розв'язання питання техніко-технологічного переоснащення тваринництва

Протягом останніх років в Україні спостерігається зменшення рівня технічного оснащення тваринництва, але у підприємств немає вільних коштів, які можна було би отримати за рахунок власних прибутків, бюджетних надходжень, амортизаційних нагромаджень, кредитних ресурсів комерційних банків. Окрім цього щорічно погіршується стан справ щодо залучення інвестицій і впровадження новітніх технологій у сільськогосподарському машинобудуванні.

На сьогоднішній день тваринництво більшості регіонів України має значний

трудоий і генетичний потенціал тварин та володіє суттєвими виробничими резервами, а тому визначає соціально-економічні умови життя людей, що проживають на їхніх територіях. Поряд з цим воно є одним із основних споживачів великих обсягів матеріально-технічних ресурсів, які приймають участь у організації і веденні виробничої діяльності (у більшості випадків ризикової із-за непередбачуваних кліматичних умов, використання обмежених ресурсів землі і впливу чинників зовнішнього середовища).

Означене коло проблем потребує удосконалення фермської техніки, яке відтворює поетапне досягнення науково-технічного розвитку засобів механізації утримання, обслуговування і годівлі сільськогосподарських тварин і знаходиться у прямій залежності від закономірностей та вимог ринкових умов господарювання, які зумовлюють необхідність впровадження науково-технічних нововведень при виконанні виробничо-технологічних процесів у тваринництві.

Варто визначити загальні умови, які необхідні для того, щоб галузі тваринництва і їхні виробничо-технологічні процеси можна було би розглядати як окремо взяті системи, що потребують модернізаційних змін:

- визначення мети, функцій і завдань виробничої діяльності;
- прийняття рішень щодо встановлення відповідальності керівництва за економне витрачання виробничих ресурсів при здійсненні модернізації виробничих процесів у галузях тваринництва;
- наявність взаємозв'язків між структурно визначеними підсистемами (галузями), що функціонально можуть позитивно впливати на покращення показників діяльності основної системи (тваринництва);
- надання споживачам (інтереси яких покликані задовольняти галузі тваринництва) можливості брати участь у обговоренні і вносити пропозиції щодо проведення модернізаційних змін;
- створення підприємством умов для здійснення модернізації і ефективного функціонування галузей тваринництва та забезпечення можливостей реалізації прийнятих рішень.

У більшості випадків у практиці господарської діяльності у тваринництві названих вище умов буває недостатньо. Зокрема, коли тваринництво знаходиться в умовах необхідності обмеження ресурсів, у ринковому середовищі, що не у повній степені відповідає досягненню його мети, відсутній чіткий поділ обов'язків між відповідними керівниками підрозділів, немає злагодженості між працівниками трудового колективу (хоча для 39,4% опитуваних респондентів дружні стосунки є дуже важливими і 44,7% - важливими), а тому прийняті рішення і внесені пропозиції щодо модернізації не можливо втілити у життя у короткий термін. Водночас нестабільні ринкові умови розвитку тваринництва потребують оновлення його матеріально-технічної бази та налаштування на стабільну роботу нових прогресивних технологічних процесів.

Встановлено, що на тих підприємствах, де у тваринництві функціонують застарілі технологічні процеси не може вироблятися якісна і конкурентоспроможна продукція, а тому їх необхідно реконструювати (відповідно до світових стандартів) за рахунок надання інвестиційної підтримки, налаштувати на використання новітніх технологій та запровадити систему стимулювання виробництва екологічно безпечної сертифікованої продукції, попит на яку щорічно зростає.

У цьому відношенні важливе значення має:

- збільшення кількісного складу генетичного потенціалу, підвищення біологічної продуктивності тварин;
- виведення нових високопродуктивних порід худоби;

- налагодження селекційної роботи; удосконалення способів утримання, годівлі тварин;

- інформатизація і комп'ютеризація виробничих та технологічних процесів.

Окрім цього використання сучасних технологій переробки продукції тваринництва дозволяє не тільки поліпшити якість сировини, а й забезпечити виробництво товарів з новими біологічними і поживними властивостями. А тому кожному підприємству необхідно розробити стратегічну програму інноваційного розвитку, де основну увагу слід надати концептуальним засадам і пріоритетним напрямам створення ефективних механізмів техніко-технологічного тваринництва.

Стверджується, що переоснащення стосується в основному завдання оновлення, оздоровлення, налагодження суспільного розвитку, а не його прискорення [1,3,5]. В іншому випадку характеризує пріріст виробництва в певних сферах, галузях і регіонах [8], де значне місце посідає технологічна модернізація [2].

При здійсненні техніко-технологічного переоснащення тваринництва особливу увагу слід надавати комплексу взаємозалежних форм, методів, заходів матеріального і морального стимулювання праці працівників, які сприятимуть підвищенню їхньої зацікавленості у своєчасному і якісному виконанні різних видів робіт. Немало важливу роль відіграє активна участь керівників підприємств і підрозділів у згуртуванні і цілеспрямованому налаштуванні трудового колективу на виконання поставлених перед ними завдань (такому важливому питанню надає перевагу 59,4% опитуваних працівників тваринництва). Результати дослідження підтверджують необхідність забезпечення високого рівня дієвості мотиваційного механізму в середовищі якого знаходиться самий важливий елемент – мотивація праці, яка спрямовує трудову діяльність працівників на проведення техніко-технологічних змін у тваринництві.

Інтенсивний розвиток тваринництва на фінансово незалежних підприємствах регіонів у повній мірі залежить від раціонального використання ресурсного потенціалу, трансформації галузевої структури і своєчасності проведення технологічної модернізації його виробничої інфраструктури. Техніко-технологічна модернізація тваринництва характеризує кількісні і якісні модернізаційні перетворення, що здійснюються шляхом:

- формування бази знань зайнятих у цій сфері працівників;

- впровадження наукових інноваційних розробок, індустріальних технологій;

- розширення ринку агроінновацій;

- ефективного використання результатів (створення технологічних систем і ліній з виробництва нових машин і механізмів, використання технологічних комплексів) наукових досліджень техніко-технологічної сфери.

Безперечно, важливими елементами технології виробництва тваринницької продукції є утримання, догляд, годівля і прибирання гною. Стверджується, що значні досягнення у виробництві м'яса птиці на 40% залежать від селекції, на 30% – від технології і на 30% – від годівлі [4, с.10-12]. Водночас, за проведеними нами результатами соціологічного опитування працівників птахофабрик і господарств населення встановлено, що велику роль у збільшенні обсягів виробництва м'яса птиці відіграють такого роду чинники: якісні корми і їхні складники – 32,4%, порода птиці – 24,2, умови утримання – 20,6, технології вирощування – 14,1, завантаженість майданчиків птицею – 8, інші – 0,7%.

Здебільшого розвиток тваринництва практично в усіх підприємствах різних форм господарювання відбувається в умовах низької економічної ефективності виробництва і його адаптації до умов ринку. Водночас нестабільні ринкові умови розвитку тваринництва потребують оновлення його матеріально-технічної бази та налаштування на стабільну роботу нових прогресивних технологічних процесів. Однак, не кожне

тваринницьке підприємство може дати згоду на такого роду перетворення, оскільки розв'язувані завдання характеризуються високим ступенем складності і ризикованості. Більше того, відсутність досвідчених спеціалістів, міцної науково-практичної основи і грошових коштів можуть призвести до гальмування процесів модернізації і негативних кінцевих результатів.

Означене коло проблем потребує удосконалення фермської техніки, яке відтворює поетапне досягнення науково-технічного розвитку засобів механізації утримання, обслуговування, годівлі сільськогосподарських тварин і знаходиться у прямій залежності від закономірностей та вимог ринкових умов господарювання, які зумовлюють необхідність впровадження науково-технічних нововведень при виконанні виробничо-технологічних процесів у тваринництві.

Дослідження показали, що в останні роки у тваринництві в більшості підприємств регіонів застосовуються застарілі машини, обладнання і технології, нерационально використовуються енергетичні і кормові ресурси, високі трудові витрати, що негативно впливає на продуктивність тварин і якість тваринницької продукції. Водночас ряд великих тваринницьких підприємств провели повне технічне переоснащення виробництва, перейшли на використання сучасних технологій виробництва продукції, а тому забезпечили прибутковість і високий рівень рентабельності (в окремих із них вона складає понад 120%).

Слід відмітити, що техніко-технологічне переоснащення тваринництва залежить від сформованого на підприємствах регіонів України парку фермських машин і обладнання (табл.1).

Таблиця 1

Наявність основних видів фермських машин і обладнання, шт.

Види техніки	2000р.	2005р.	2010р.	2015р.	2015р. до 2000р., %
Доїльні установки та апарати	33498	16783	10865	10232	30,5
Роздавачі кормів:	18715	9185	6480	6936	37,1
для великої рогатої худоби	15755	7870	4597	3484	22,1
для свиней	2960	1315	1883	3452	116,6
Конвеєри для прибирання гною	84717	43159	23664	16386	19,3

Джерело: [7, с.7-13; 9, с.301]

Можна побачити, що за досліджуваний період у тваринництві спостерігається зменшення числа доїльних установок і апаратів на 69,5%, роздавачів кормів для великої рогатої худоби – майже на 78%, за винятком свиней, оскільки тут кількість механізмів для роздавання кормів зросло на 16,6%. Використання кормороздавачів (сприяють зниженню трудових витрат і підвищенню продуктивності праці) функціонально направлене на транспортування кормів від місця завантаження до видачі тваринам з дозованим розподіленням їх уздовж фронту годівлі.

Однією із найбільш трудомістких операцій у тваринництві є прибирання гною, але тут спостерігається найбільше зменшення (на 80,7%) числа конвеєрів, тобто ці види робіт, як і багато інших, проводяться тваринниками вручну. Все це є наслідком зростання трудових витрат, що формують собівартість тваринницької продукції, яка практично по усіх її видах збільшилася у 1,5-2 рази.

Не випадково при проведенні соціологічного дослідження на поставлене працівникам тваринництва запитання "Як Ви вважаєте, що потрібно у першу чергу зробити у тваринництві: модернізувати техніку і технічне обладнання, чи технологічні процеси?", 63,7% опитуваних працівників зацікавлені у тому, щоб у більшому обсязі механізувати свою працю на виконуваних ділянках роботи за рахунок модернізації техніки і технічного обладнання.

Все це спонукає до проведення часткового (постійне покращення ряду техніко-експлуатаційних параметрів механізмів і технології їхнього виготовлення, оновлення існуючих моделей машин, устаткування, приладів) або повного (невідкладний масовий перехід до нових поколінь фермської техніки і інноваційних видів продукції, заснованої на сучасних науково-технічних ідеях), але ефективного переоснащення виробничих процесів за рахунок установки сучасного обладнання, що базується на принципах комп'ютерного обслуговування. Зокрема, великою популярністю користується вітчизняний і закордонний асортимент продукції і системи для покращення роботи сучасних тваринницьких ферм, свиноферм і птахокомплексів, які поставляються відомою фірмою ТОВ "Агротех Консалт" [10].

Зазначимо, що у тваринництві сільськогосподарських підприємств досить складним механізмом є виробничий процес, оскільки йому підпорядковується утримання і обслуговування тварин, формування кормової бази, виробництво продукції, її первинна і промислова обробка, транспортування, зберігання і реалізація. Усі ці стадії процесу є практично характерними для кожної галузі різних організаційних форм суб'єктів господарювання, хоча для свого здійснення вимагають різноманітного набору машин і механізмів, які після певного періоду експлуатації вимагають свого оновлення, тобто постає питання про їхню модернізацію (табл. 2).

Таблиця 2

Склад і структура фермської техніки у сільськогосподарських підприємствах України за організаційними формами суб'єктів господарювання, 2015р.

Види техніки	Сільсько-господарські підприємства, штук (100%)	у тому числі,%					
		господарські товариства	приватні підприємства	кооперативи	фермерські господарства	державні підприємства	інші підприємства
Доїльні установки та апарати	10232	59,8	18,5	6,8	7,6	4,3	3,0
Очисники-охолоджувачі молока	2867	56,5	20,9	7,4	7,4	4,1	3,7
Молочні сепаратори	299	50,2	16,1	5,7	18,1	6,0	3,9
Інкубатори	1065	65,3	19,2	2,1	6,8	1,9	4,7
Машини і механізми для приготування кормів	3745	55,1	17,7	6,6	12,9	3,8	3,9
Роздавачі кормів для:							
великої рогатої худоби	3484	58,7	19,9	8,6	5,8	4,0	3,0
свиней	3452	76,8	7,5	0,9	13,0	1,0	0,8
Конвеєри для прибирання гною	16386	59,1	19,9	8,6	5,8	3,9	2,7
Розкидачі гною і добрив	20286	51,2	17,2	4,3	22,5	1,9	2,9

Джерело: [7, с.9-11]

Розрахунки показали, що у складі фермської техніки сільськогосподарських підприємств найбільша частка припадає на господарські

товариства (особливо роздавачів кормів для свиней – 76,8%, інкубаторів - 65,3, доїльних механізмів – 59,8%) і приватні підприємства (очисників –охолоджувачів молока - 20,9%, роздавачів кормів для великої рогатої худоби і конвеєрів для прибирання гною – 19,9%). У фермерських господарствах, які складають 74,8% від усіх сільськогосподарських підприємств, найбільшу питому вагу складають розкидачі гною і добрив, молочні сепаратори, машини для приготування і роздачі кормів.

Однак усіх цих механізмів і устаткування замало для обслуговування наявного

поголов'я худоби. Зокрема, одна доїльна установка із усіх наявних обслуговує в середньому 49 корів у сільськогосподарських підприємствах і 53 корови – у фермерських господарствах, а на один роздавач кормів для свиней припадає відповідно 1073 і 615 голів. На роздавачі кормів і конвеєри для прибирання гною, припадає значна кількість сільськогосподарських тварин, а отже лише 40...45% тварин охоплені механізацією технологічних процесів по роздаванню кормів і прибиранню гною. Не значно краща ситуація і по інших видах фермської техніки. Усе це призводить до великих витрат праці на виробництво одиниці тваринницької продукції по відношенню до країн з високо розвинутим тваринництвом. Зокрема, на виробництво 1ц молока в Україні затрачається 17 і більше людино-годин, тоді як у країнах Європи (Голландія, Англія і ін.) – 0,6-2 людино-години [6, с. 5].

Тут же слід зазначити, що техніко-технологічне переоснащення тваринництва передбачає послідовне прийняття необхідних рішень і моніторинг їхнього цілеспрямованого виконання. Після цього проводиться вибір перспективної технології утримання тварин і птиці, який необхідно оцінити з точок зору створення сприятливих умов для реалізації генетичного потенціалу тварин (мікроклімат, мінімізація кормових, технологічних, зорових, звукових і інших видів стресів), зменшення витрат праці при обслуговуванні тварин, можливості отримання якісної продукції, простоти обслуговування різних груп тварин і проведення ветеринарно-санітарних робіт.

Технічне переоснащення передбачає зменшення витрат праці по видах операцій у межах прийнятої технології утримання тварин. При виборі фермських машин і механізмів перевагу слід надавати схемам комплектування з мінімальною кількістю машин у технологічному ланцюжкові. Це дає змогу підвищити коефіцієнт готовності машин до виконання своїх функцій в регламентований час, передбачений розпорядком дня.

Слід відмітити, що сьогоднішні реалії і тенденції розвитку тваринництва у послідовні роки вимагають встановлення державною політикою граничних орієнтирів у сфері економічної модернізації виробничих і технологічних процесів, основними напрямками якої є:

- переоснащення виробничих підрозділів з метою забезпечення ефективної роботи фермських машин і техніко - технологічного обладнання;
- збільшення обсягів виробництва та скорочення термінів виробничого періоду виготовлення продукції;
- зменшення її собівартості за рахунок скорочення виробничих витрат;
- раціональне використання трудового потенціалу за рахунок зменшення трудомісткості і впровадження прогресивних технологій виробництва тваринницької продукції.

Зазначене потребує постійного проведення підприємствами детального моніторингу стану техніко-технологічного рівня та потенціальних можливостей галузей тваринництва виготовляти ту продукцію, яка користується підвищеним попитом на внутрішньому і зовнішньому ринках.

З'ясовано, що ефективність техніко-технологічного переоснащення у значній степені залежить від кваліфікації персоналу, знання ним біологічних особливостей тварин, їхню реакцію на стресові ситуації, а також розуміння правил технічного обслуговування фермської техніки і можливостей здійснювати оптимальне технологічне налагодження робочих органів машин та обладнання.

Висновки і перспективи. 1. За результатами дослідження у розвитку тваринництва окремих регіонів спостерігається низький рівень забезпечення сучасною фермською технікою і освоєння підприємствами інноваційних технологій, що негативно

впливає на процес зниження собівартості тваринницької продукції, підвищення її якості і безпечності, згідно вимог міжнародних стандартів.

2. У перспективі необхідно підвищити рівень технічного і технологічного забезпечення молочного скотарства, як найбільш важливої, хоча і трудомісткої галузі тваринництва. Ця галузь потребує прискореного впровадження сучасних технологій виробництва молока і молочної продукції за рахунок створення належних умов утримання молочного стада, раціонального використання і модернізації виробничих потужностей тваринницьких ферм і вигульних майданчиків.

3. Вважаємо, що розвиток тваринництва можна забезпечити шляхом розробки і впровадження науково обґрунтованих систем ведення тваринництва, ураховуючи при цьому природно-економічні умови кожного регіону, стан кормової бази, удосконалення способів утримання і годівлі тварин, впровадження високоефективних ресурсозберігаючих технологій, техніко-технологічного забезпечення тваринницьких ферм.

Список використаних джерел

1. Білоусько Я.К., Товстопят В.Л. Тенденції і перспективи техніко-технологічного переоснащення сільського господарства. *Агроінком*. 2011. №7–9. С. 132.
2. Бужимська К.О. Деякі складові теоретико-методологічної бази інноваційно-технологічної модернізації. *Вісник ЖДТУ*. 2009. № 4. С. 202–207.
3. Геєць В. Ліберально-демократичні засади: курс на модернізацію України. *Економіка України*. 2010. № 3. С. 4–20.
4. Задорожній А.А. Тенденції розвитку племінного птахівництва. Сучасне птахівництво. 2012. № 2. С. 10–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sps_2012_2_4 (дата звернення 07.01.2017).
5. Іванишин В.В. Інноваційне забезпечення оновлення техніко-технологічної бази підприємств АПК. *Економіка АПК*. 2010. № 1. С. 130.
6. Луценко М.М., Іванишин В.В., Смоляр В.І. Перспективні технології виробництва молока: Монографія. Київ : Академія, 2006. 192 с.
7. Наявність сільськогосподарської техніки та енергетичних потужностей у сільському господарстві в 2015 році. Статистичний бюлетень. Київ : Держкомстат України, 2016. С.7–13.
8. Олійник О.В., Калашникова Т.В. Державна підтримка матеріально-технічного забезпечення аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2012. № 7. С. 95–100.
9. Статистичний щорічник України за 2015 рік. К.: Держкомстат України, 2016. С. 301.
10. Сучасне обладнання для застосування на комплексах ВРХ: URL: <http://www.agrotex.com.ua/item/13> (дата звернення 07.01.2017).

Дата надходження статті до редакції : 5.03.2017
1 рецензування 05.04.2017 Прийняття в друк: 15.06.2017

Lavruk V.V.

Ph.D. (in Economics), Associate Professor
Department of Finance, Banking and Insurance Economic Faculty
State Agrarian and Engineering University in Podilya
Kamianets-Podilskyi, Ukraine
E-mail : lavrukly@gmail.com

TECHNICAL AND TECHNOLOGICAL RE-EQUIPMENT INDUSTRY OF LIVESTOCK

Abstract

The article deals with the problem of economic modernization necessity, technical and technological re-equipment of the livestock industry contributing to its development sustainability and livestock production increase, required to meet the needs of population in nutritional food and country's food security provision.

These issues have important values and, therefore, require a comprehensive study, based on application of economic and statistical analysis methods and selective sociological survey, allowing to identify, systematize and justify the most important factors that directly influence the increase of production volumes and the animal products major types quality. The aim of the research is the process of technical and technological modernization of the livestock industry in the context of enhancing the competitiveness and efficiency of livestock production.

It was established that the technical and technological re-equipment of livestock implies the introduction of modern vehicles, machinery and equipment of domestic and foreign designs, new technologies of production, organizational and managerial practices contributing to the enhancement of the livestock enterprises production economic activities efficiency.

It was proved that in future the effective modernization of livestock should become a prerequisite of its innovative development. Major directions and ways of livestock technical and technological re-equipment improvement and livestock enterprises efficient development were defined.

Keywords: livestock, industrial activity, production, technical and technological re-equipment, farm machinery, production, quality, efficiency.

References

1. Bilousko, Ya.K., & Tovstopyat V.L. (2011). Tendentsiyi i perspektyvy tekhniko-tekhnologichnoho pereosnashchennya sil's'koho hospodarstva [Trends and Prospects technical and technological re-equipment of agriculture]. *Ahroinkom*, 7-9, 132.
2. Buzhymyska, K.O. (2009). Deyaki skladovi teoretyko-metodolohichnoyi bazy innovatsiyno-tekhnologichnoyi modernizatsiyi [Some components of theoretical and methodological basis of innovation and technological upgrading]. *Bulletin ZSTU*, 4, 202-207.
3. Geyets, V. (2010). Liberal'no-demokratychni zasady: kurs na modernizatsiyu Ukrainy. Ekonomika Ukrainy [Liberal democratic principles: a course on modernization of Ukraine]. *Ukraine economy*, 3, 4-20.
4. Zadorozhniy, A. (2012). Tendentsiyi rozvytku plemynnoho ptakhivnystva [Trends in breeding poultry]. *Modern poultry*, 2, 10-12. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sps_2012_2_4.
5. Ivanyshyn, V.V. (2010). Innovatsiynе zabezpechennya onovlennya tekhniko-tekhnologichnoyi bazy pidpryyemstv APK [Innovative software upgrade technical and technological base of agricultural enterprises]. *The Economics of AIC*, 1, 130.
6. Lutsenko, M.M., Ivanyshyn, V.V., & Smolyar, V.I. (2006). *Perspektyvni tekhnolohiyi vyrobnystva moloka* [Advanced technologies of milk]. Kyiv: Akademiya.
7. Nayavnist' sil's'kohospodars'koyi tekhniky ta enerhetychnykh potuzhnostey u sil's'komu hospodarstvi v 2015 rotsi [Availability of agricultural machinery and power capacities in agriculture in 2015]. (2016). *Statistical Bulletin*. Kyiv : State Statistics Committee of Ukraine.
8. Oleinik, A.V., & Kalashnikov, T.V. (2012). Derzhavna pidtrymka material'no-tekhnichnoho zabezpechennya ahrarnykh pidpryyemstv [State support logistics of agricultural enterprises]. *The Economics of AIC*, 7, 95-100.
9. *Statystychnyy shchorichnyk Ukrainy za 2015 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine for 2015]. (2016). Kyiv : State Statistics Committee of Ukraine.
10. *Suchasne obladnannya dlya zastosuvannya na kompleksakh VRKH* [Modern equipment for use in cattle complexes]. Retrieved from <http://www.agrotex.com.ua/item/13>

Received: March 5, 2017

1st Revision: April 5, 2017 Accepted: June 15, 2017